

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 10. novembra 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 132.

Trgovske pogodbe med našo državo in Francijo ter Anglijo.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je po nalogu ministrstva pričela z nabiranjem gradiva za trgovsko pogodbo s Francijo in Anglijo. V to svrhu je razposlala vsem interesentom, ki jih vodi v evidenci, da stojijo v trgovskih stikih z imenovanimi državama, podrobne vprašalne pole glede podatkov za pripravo predlogov za carinsko-tarifni, kakor tudi splošni in prometni del trgovske pogodbe. Predvsem želi zbornica, da sporočijo tvrdke, kateri predmeti prihajajo v promet z Anglijo in Francijo za nje v poštev in kakšna je sedanja carinska obremenitev teh vrst blaga v primeru z njih vrednostjo. Nadalje vabi zbornica vse interese, da poročajo zbornici o svojih dosedanjih izkušnjah v trgovskih stikih z Anglijo in Francijo in o ovirah ter neprilikah, ki so jih imeli v prometu z njima, kakor tudi o prevoznih stroških za posamezne vrste pošiljatev in sicer pri poštno-paketnem, kakor tudi pri železniškem prometu. Konečno so zbornici potrebni podatki glede določb o izvoznih izpričevalih, kakor tudi o prometnih in posredniških zvezah, preko katerih se vrši trgovski promet z Anglijo in Francijo.

Radi opetovanih sprememb v poslovnih stikih naproša zbornica vse interese, ki niso prejeli vprašalne pole, da prijavijo zbornici svoj naslov in vpošljejo obnem podatke na gornja vprašanja.

Dr. Metod Dolenc:

Valorizacijske razmere v češkoslovaški republiki — in mi.

I. Kakor znano, vrši se prihodnje leto (1926) kongres pravnikov naše kraljevine — v Ljubljani. Pisec teh vrstic je sprejel misel, da bi se na tem kongresu obravnavalo tudi vprašanje valorizacije za našo državo. Izhodišče mu je bila vsakdanja skušnjava, da se naši profesionalni politiki ne ozirajo na valorizacijski problem, da pa imamo vendar vse polno vprašanj, pri katerih je ta problem zelo aktualen in bi mnogo pripomogel za konsolidacijo državne miselnosti. Pa ugovarjal bi se morebiti, da naša zakonodaja danes, ko je naša valuta že precej stabilna, nima kaj urejevati na tem vprašanju. Ali tak argument se mi zdi plitek, ker ni, da bi morali držati križem roke, če nismo bili baš tako hudo udarjeni kot nekatere druge države in ker tudi ne smemo misliti, da se sploh ne more pripetiti, da bomo še trpeli. Kako hitro dandanes nastanejo meddržavni zapletljaji, da ne rečemo ničesar drugega, — ali ne bi bilo prav, da se zida tudi s pogledom v bodočnost? Sicer pa je še nebroj vprašanj odprtih pri katerih bi valorizacija neposredno, za sedaj — učinkovala dobro in pravično...

Pri tem pa imamo še prav posebno v mislih razmere, ki so od prevrata dalje vladale in še vladajo na Češkoslovaškem. Nas Jugoslovane spajajo s češkoslovaškim narodom zelo ozke politične in kulturne vezi, morda naj-ožje od vseh drugih držav. Njihova državna valutna politika je bila brez dvoma srečnejša kot naša. (O tem sem pisal na kratko v tem listu junija t. l. v člankih »O denarnih krizah v pre-

teklih in današnjih časih.«) Ta valutna politika je bila tudi vzrok, da se je v Češkoslovaški republiki potreba po valorizaciji malo čutila, gotovo pa manj nego pri nas. O valorizacijskem problemu se v češkoslovaškem slovu ni mnogo razpravljalo, vse sile za rešitev teh vprašanj so bile osredotočene na prakso, judikaturu. No, pri nas je bilo glede slovske po priliki še slabše: Od Slovencev se je bavil s tem vprašanjem dr. Edvard Pajnič, namreč v nekoliko člankih Trg. lista in Pravnega Vestnika (Trst), od Hrvatov nam je znana le brošura sarajevskega sodnika dr. Bertolda Eisnerja in nek referat odvetnika dr. Ernesta Spiess - a o dunajski valorizacijski judikaturi v Mesečniku, od Srbov — pa se ni bavil nihče, vsaj kolikor se strokovnih revij tiče. A tudi glede judikature smo bore malo slišali o tem, da bi vrhovna sodišča v Zagrebu, Beogradu, Novem Sadu, Sarajevu in Podgorici utrijale izrazito nova pota...

Po vsem tem se nam zdi primerjavanje med razmerami češkoslovaške in naše države zelo prikladno, za to utegne zanimati, kako stoje valorizacijske razmere na Češkoslovaškem. V naslednjem si hočemo ogledati najprej stališče judikature in dotakniti se v tej zvezi tudi vprašanja valorizacije, v kolikor je bilo na II. Češkoslovaškem kongresu pravnikov na dnevnem redu. (Naša država je imela na tistem kongresu svojega zastopnika, morebiti bi nam v doglednem času nekaj napisal o svojih zaznavah in izkušnjah, pridobljenih na kongresu?) V nadaljnjih izvajanjih pa naj prinesemo zakonita določila, ki se tičejo valorizacije v posebnih vprašanjih, kakor smo svoječasno — v že navedenem članku — tudi za nas ugotovili nekaj drobtin iz valorizacijske zakonodaje.

Takoj po prevratu se je češkoslovaško vrhovno sodišče, ki posluje v Brnu enotno za vso državo, oprijemalo istih načel, kot bivši dunajski vrhovni sodni dvor za vso Avstrijo. Najprej so uveljavili načelo, da se ne sme izsiljevati držanja pogodbe, ki bi v svojem dokončanem upoštevanju upropastila sopogodnika »Ruinrechtsprechung«. Vsaka pogodba, da je sklenjena pod tihoma sopogojenim pogojem, da naj izgubi veljavnost, kakor hitro nastopi jo po sklepu pogodbe take okolnosti, ki bi imele za primer, da bi jih bile stranke predvidevale, za posledico, da bi ne bilo prišlo do sklenitve pogodbe. Pri tem načelu je ostala najvišja judikatura dosledno, osobito pri delovnih in opcijskih pogodbah.

Nadaljni korak v pravosodni praksi je pa bil ta: Nastop ne predvidenih okolnosti ni, da bi moral vesti k razrušitvi pogodbe, temveč sodnikova naloga obstoja v tem, da s svojim izrekom vpostavi gospodarsko harmonijo med dajtvijo in protidajtvijo. Tu je vrhovno sodišče v Brnu v nekem znamenitem procesu, ko je neka mestna občina hotela tožbenim potom prisiliti toženo družbo, da ji po besedilu pogodbe dovoli odkup električne naprave, tožbeni zahtevek odbilo. V razlogih sodbe je lepo povedalo, da mora vsaka pravica odgovarjati človeškemu čustvom, da bodi izvajanje pravic humano; naj ne vede k trdo-

¹ Nekaj virov: Das Valorisationsproblem etc., von dr. Karl Wahle, Wien, 1924; Das Aufwertungsproblem in der Tschechoslovakel, von dr. Karl Wahle (Zeitschrift Österreich, 1925); Der heutige Rechtszustand: Tschechoslovakel, von dr. Egon Weiss, Zeitschrift für europ. Recht, 1925; Sbirka zákonů a nariadení vl. čehoslov. I. 1919 do I. 1925.

tam in brezobzirnostim, k čemur da rado zavaja juristično shematiziranje. Do razrušitve pogodbe da sme priti le, če se ni nobena stranka pogodbe izpolnila, ali pa v primeru, da jo je ena že izpolnila, da se da vse še v prvotni stan vpostaviti. Ker pa je v danem primeru mesto uživalo že 12 let dobrote električne naprave, se vpostavitve v prejšnji stan ne dá izvršiti. Za to ima sicer mesto možnost ohranjenosti, da kupi v smislu pogodbe še pred potekom določenega skrajnega roka 50 let elektrarno od tožene družbe, ali le za takšen znesek, ki odgovarja današnji vrednosti investicijske glavnice! — Enakih načel se je držalo najvišje sodišče v Brnu v pravih glede zvišanja najemščine pri dolgotrajnih sklenjenih pogodbah. Če je najemnik hotel plačati le pred vojno normirano višino najemščine, ni dopuščalo vrhovno sodišče razrušitve pogodbe, ako najemodajalec najemniku dotlej, t. j. do pravde, še ni bil naznanil, koliko zahteva več najemnine radi padca valute. Le če najemnik neče pristopiti k rešitvi vprašanja, za koliko naj se najemnina zviša, sme najemodajalec zahtevati, da se pogodba razveljavi.

Zanimivo je, da je strokovnjaška komisija za novi državljanski zakonik v Češkoslovaški običala v svojih predlogih pri začetkom uporabljati tezi o nedopustnosti upropaščanja nasprotnika vsled novih razmer na denarnem trgu (>Ruinrechtsprechung«), a na II. pravniškem kongresu sta šli mnemji obeh strokovnjakov-poročevalcev (prof. Sedláček in dr. Vrba) preko predlogov omenjene komisije, češ, da je judikatura že na podlagi veljajočega državljanskega prava (ki je isto kot našel) zavzela pravilno stališče in da gre v zaščiti pravičnosti dalje kot komisijski predlog.

Vse to, kar je bilo doslej navedeno, velja za dvostranska pogodbeno razmerja. Druga pa je glede pravnega razmerja med tistim, ki naj po zakonu (ex lege) preživlja nekoga in med preživljanim samim. V tem pogledu je že prejšnja avstrijska praksa vrhovnega sodišča zavzemala preživljancem prijaznejše stališče. Češkoslovaški vrhovni sodni dvor je storil v polnem senatu načelno sodbo (ki veže seveda le njega samega); glasi se tako: »1. Tudi če je nezakonski oče že plačal s poravnavo določen pogoditveni znesek (Abfindungsbetrag), se sme od njega zahtevati potrebni preživitev, toda le tedaj, kadar je pogoditveni znesek že docela izrpan ali pa je izrpanje že blizu. 2. Ker se mora smatrati, da je vsaka pogodba vsaj v vsakem dvomljivem primeru sklenjena le pod klavzulo »rebus sic stantibus« t. j. pod pogojem, da ostanejo razmere, kakor so stale ob sklepu pogodbe, onda je dopustno tudi, če se ni izrpana pogoditvena vsota, zahtevati od očeta, da plačuje še nadaljne vsote, ako so se razmere bistveno izpremenile.«

Enako pravno stališče zavzema češkoslovaški sodni dvor pri določitvi zvišanja rent za nezgode. Dalje je izreklo v primerih, ko se je prepetila nezgoda vsled malomarnosti in ko gre oškodovancu po občem državljanskem zakoniku odškodnina v iznosu višine škode o času nastanka škode, — da ni merodajen čas nastanka, ampak tisti čas, ki naj sodnik izreče, da se mora povrniti denarno nadomestilo namesto povračila v naravnem predmetu. Dalje je zavzela najvišja judi-

katura zelo zanimivo stališče glede odškodnine vsled zamude s plačilom. Po strogem besedilu dotične določbe (§ 1333. o. d. zak.), kakor ga je doslej tolmačila večina teoretikov, bi odškodnina ne smela presegati višino zamudnih obresti. Češkoslovaška judikatura pa se je postavila na sledeče stališče: Če je nastala upniku vsled dolžnikove zamude pod izrednimi okolnostmi (tako tudi n. pr. ob devaluaciji valute), škoda, ki presega višino zamudnih obresti, tedaj naj bo dopustno zahtevati višjo odškodnino kot znašajo zakonito izračunane zamudne obresti. Osobito naj velja to za primer, da si je moral upnik sam poiskati vsled dolžnikove zamude bančnega kredita in da je moral sam banki več na obresti itd. plačati, kot znašajo navadne obresti.

(Konec prihodnjic.)

Anketa za udeležbo na razstavi v Filadelfiji.

Ustrezajoč naročilu g. ministra trgovine in industrije je zbornica za trgovino, obrt in industrijo sklicala glede naše udeležbe na razstavi v Filadelfiji anketo, ki se je vršila v nedeljo dne 8. t. m. ob 10. uri predpoldne v zborniških prostorih.

Anketo je otvoril zborniški predsednik g. Ivan Knez, ki je predvsem predstavil udeležencem ankete zastopnika ministrstva trgovine in industrije sekretarja g. Jaša Grgaševiča, katerega je najiskrenejše pozdravil. Pozdravil je nato zastopnika velikega župana ljubljanske oblasti g. dr. Ljubca, zastopnika velikega župana mariborske oblasti g. dr. R. Rateja in vse druge udeležence, zlasti zastopnike naših umetniških krogov. Nato je prosil sekretarja ministrstva trgovine in industrije g. Grgaševiča, da poda poročilo o načrtu, ki ga je zasnovalo ministrstvo trgovine in industrije glede naše udeležbe na razstavi v Filadelfiji.

Sekretar g. Grgaševič je izčrpno orisal historijat tega vprašanja, pojasnil namen, ki ga ima razstava, in govoril o načrtu, kakor ga je zamislilo ministrstvo trgovine in industrije glede pripravljalnih del. V glavnem je gospod Grgaševič poročal:

V zvezi s 150-letnico podpisa deklaracije o neodvisnosti ameriških držav je kongres Zedinjenih držav sklenil organizirati veliko mednarodno razstavo v Filadelfiji v letu 1926, ter je zato pooblastil predsednika Zedinjenih držav, da povabi na sodelovanje vse inozemske države. O vabilu, ki ga je izročil v imenu predsednika Zedinjenih držav našemu ministru inostranskih del osebno ameriški poslanik, je ministrski svet razpravljajal na svoji seji 9. oktobra, na kateri je sklenil, da bo naša država oficijelno sodelovala na tej razstavi.

Celokupno organizacijo razstave, ki se odprla 1. julija 1926, je ministrski svet poveril ministrstvu trgovine in industrije. Naša udeležba na razstavi naj bo taka, da pokažemo inozemstvu, ki nas še zelo malo pozna, da ima naša država zdravo gospodarsko bazo, da je polna bogatih neizkoriščenih resurs, ki nudijo vse predpogoje za najlepši gospodarski procvit. Na razstavo bomo poslali predmete svobodnih umetnosti, izdelke naše industrije in obrti, pridelke poljedelstva, proizvode rudnikov, metalurgije itd. vse, kar more dati inozemstvu čim točnejšo sliko o našem gospodarskem, kulturnem in socialnem položaju.

Po dosedanjih dispozicijah naj bi se razstavilo v prvi sekciji razstave vse one predmete, ki se že sedaj uvažajo v Ameriko odnose, ki bi se tam lahko plasirali, v drugi sekciji naj bi se pokazalo tudi one predmete, ki sicer ne morejo pričakovati na razporevanje v Ameriki, ki pa naj dokumentirajo naše bogastvo, tako proizvode naših rudnikov itd. Od vseh predmetov bodo razstavljeni vzorci, poleg njih grafikoni, statistike, karte in slike. Tretja sekcija bo posvečena naši turistiki. Uredila se bo tudi posebna dvorana za kinematograf, kjer se bodo kazale naše naravne lepote, industrijska podjetja itd. V posebni sekciji naj bi bile zbirke knjig in dokumentov, ki se tičejo naših odnošajev z Ameriko pred vojno, med vojno in sedaj.

Predmeti lepih umetnosti bodo razstavljeni v veliki palači, v sredini mesta.

Poleg reprezentativnega paviljona naše države bodo naši predmeti razstavljeni tako v velikem mednarodnem paviljonu, kakor po drugih manjših paviljoni, specielno urejenih samo za gotove predmete, kakor cerealijske, rude i. dr. Z izvedbo priprav za udeležbo Slovenije je ministrstvo trgovine in industrije pooblastilo Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Sledila je debata, katere so se udeležili gg. Račić, arhitekt Kregar, prof. Vavpotič, podpredsednik Ogrin, tajniki: dr. Windischer, Mohorič in dr. Pless.

Zlasti je v dolgem izčrpnem govoru obrazložil zbornični tajnik g. dr. Windischer gospodarski pomen razstav v inozemstvu, ki so osobite važnosti za gospodarsko propagando naše države. Z ozirom na neznatne stike z Ameriko, ki je obdana z visokim zidom zaščitnih carin, kakor tudi z ozirom na splošno stagnacijo v našem gospodarstvu, ni pričakovati veliko razstavljalcev in treba bo supletoričnega dela s strani države. Inozemstvo zlasti Amerika, kjer je največ denarja in kateri je vse dolžno, nas pozna premalo, zato se takih prireditvev moramo udeležiti, tako, da se prav predstavimo in uvedemo. Gospod dr. Fran Windischer se je ob koncu svojih izjav zahvalil ministru trgovine in industrije g. dr. Ivanu Krajaču, ki je poslal svojega predstavnika na anketo, da nas osebno informira o pripravi. V najiskrenejših besedah se nato zahvali sekretarju g. Grgaševiću, ki ga mi Slovenci poznamo ne samo kot odličnega činovnika ampak tudi kot prijatelja, in ki je zlasti v zadnjem času zastavljal v zaščito interesov naše industrije v hrvaških in srbskih listih večkrat svoje spretno pero in se mnogo trudi, da se nas pravilno ocenjuje.

Gospod sekretar Grgašević se je, nato g. dr. Windischerju iskreno zahvalil, podal je še nekatera pojasnila, na kar je predsednik g. Ivan Knez zaključil anketo.

Po zamudi ni več višje sile v prid zamudniku.

Med strankama se je sklenila dne 20. aprila 1922 pogodba, da prodajalka, tvrdka v Nemčiji, proda in dobavi kupovalci, neki družbi v Ljubljani, po dogovorjenih cenah večjo množino natanko določenih železnih predmetov in posode. Po pogodbi je bilo dobaviti blago najkasneje tekom šestih tednov; kupnino pa je bilo plačati v nemških markah in sicer naprej eno tretjino, ostanek pa ob predložitvi duplikatov voznega lista. Prodajalka je dobavila prvotno le del naročenega blaga za 360.000 mark, pozneje pa še 13. novembra istega leta za 50.000 in 54.000 mark. Kupčica ji je plačala naprej 26. maja 1.000.000 mark, 22. avgusta pa še ostanek kupnine 300 tisoč mark. Saldo v korist kupčice izznalša torej 839.000 mark, t. j. po povprečnem tečaju, po katerem si je bila ob plačilu nauvala nemške marke. 180.000 Din. Sklicujoč se na to, da je prodajalka najkasneje že 1. julija bila v izpolnitveni zamudi, da ji je bil pozneje puščen dovolj dolg naknadni rok, a da ga neopravičeno ni izkori-

stila, je zahtevala kupovalka s tožbo povračilo teh 180.000 Din, katerih znesek je skrčila pozneje na 30.000 dinarjev, ker je toženka med pravdo dobavila 5. marca in 29. marca 1923 dva vagona blaga, ki ga je tožiteljica prevzela na račun svoje vtožene terjatve z zneskom 150.000 Din.

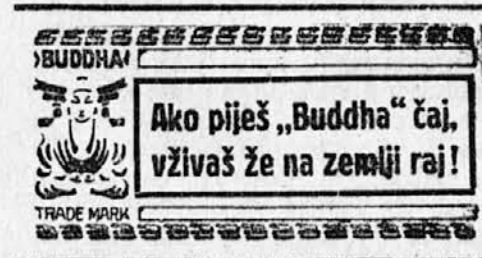
Tožena stranka se upira plačilu, češ da zamudi ni kriva ona, ker je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da pogodbo izpolni. Takoj po sklepu pogodbe je naročila blago pri dveh prvih trdkah, ki sta se obvezali, da ji blago dobavita pravočasno. Plačala jima je po njuni zahtevi celo del blaga naprej ter urgirala dobavo pismeno, telefonski in po dopisnicah. Ko sta se sklicevali ne nepredvidne težave pri nabavi surovin, a zagotavljali, da bo trajala zamuda samo par tednov, ni odnehala s požurnicami in poskusila nastopiti celo pravdno pot proti njima, toda zaman. V jeseni 1922 je nemška marka katastrofalno padla v taki meri, da je bilo radi tega namah vse gospodarsko življenje v Nemčiji postavljeno na glavo. Ta gospodarski prevrat, ki je nastopil v nemški industriji in trgovini, je smatrali pač za višjo silo, ki zamudo v dobavi popolnoma opravičuje. Toženka bi torej bila celo upravičena, da glede na to pogodbo po neizpolnjenem delu stornira, ker sta bili dobavni tovarni svojih obveznosti oproščeni. Toženka je pa nasprotno celo pristala, da svojima dobaviteljicama na svojo ogromno škodo da zahtevana ogromna doplačila na dogovorjene cene, ter tudi še potem, v decembru, se osebno zanimala, da ji trdkki dobavita. — Pač pa je tožiteljica sama si kriva, če je s padcem marke utrpela kako škodo; čemu pa je prostovoljno in ne da bi bila po pogodbi dolžna več nego za eno tretjino; plačala naprej vso kupnino. Tudi so dohajale, a še le od konca oktobra od nje požurnice, naj se blago dobavi; ni pa tožiteljica podelila nikakega roka za naknadno dobavo, niti ni zagrozila nikakih posledic, ako bi se blago ne dobavilo v določenem roku.

Pravdno sodišče je ugodilo tožbi po skrčenem tožbenemu zahtevku. Na vsak način je gotovo, da je zadela toženka dolžnost, da dobavi pogojeno blago, še prej nego je tožeča stranka (6. decembra 1922) vložila tožbo. Sicer je gotovo, da ji tožiteljica nikdar ni izrečno postavila naknadnega roka ter da tudi ni določno izjavila, da po brezuspešnem poteku takega roka ne vztraja več na dobavi; a pravico do odškodnine tožiteljica vkljub temu ni izgubila. Toženka je namreč opetovano, bodisi izrečno ali pa na drug način izjavila, da sklenjene pogodbe ne izpolni in pogojenega blaga ne dobavi. Že v pismu 18. novembra je namreč izjavila, da ne more jamčiti za to, da se bode blago sploh dobavilo, ker to zavisi od volje njenih dobaviteljic in od izida pravde, katero je bila zoper njo podala. S tako izjavo je, dasi pogojno izrekla, da sama nima več upanja, da bi bila pogodba izpolnjena v redu in do konca ter je še pristavila, da bo povrnila škodo v primeru neizpolnitve. Pogodba ni bila sklenjena s pridržkom, da se izpolni samo tedaj, če bode toženka blago prejela od svojih dobaviteljic. Toženka je torej morala izpolniti pogodbo brezpogojno. Čim je pa obvestila tožiteljico, da brezpogojna izpolnitve ni mogoča, je tožiteljica mogla smatrati to njeno izjavo za odstop od pogodbe. S tem trenutkom pa je nastala za tožiteljico pravica, da zahteva namesto izpolnitve odškodnino. Glede na to so brez pomena vsi prigovori tožene stranke, da tožnici ne gre odškodnina. Posebno pa velja to o končno zahtevani odškodnini, ker je toženka med pravdo izrečno izjavila, da pogodbe po tem ostanku ne more izpolniti, ker se tako blago ne izdeluje več.

Prizivno sodišče toženkinemu prizivu ni ugodilo. — Dogovorjeno je bilo, da se nemudoma dobavi. S tem, da je tožiteljica plačala naprej, je odstranila vse zapreke nemudni dobavi. Nezmislno je, da je toženka tedaj to kupnino sprejela brez prigo-

vora, da pa sedaj očita tožnici, da jo je plačala predčasno v spekulativne svrhe, torej na svoj riziko. Plačilo je bilo namreč izvršeno tako hitro le v prid toženi stranki, ker je tedaj dobila malodane še polno vrednost za blago in je bila s tem omogočena takojšnja dobava, za katero se je po njeni korespondenci z njenima dobaviteljicama izpčtetka tudi pobrigala, v mesecu avgustu in septembru pa ne več. Stvar toženke je bila, da se je naprej prepričala, kako blago bode mogla dobaviti in kako blago se ne izdeluje več. Po vsem tem je torej dognalo, da je tožeča stranka popolnoma izpolnila pogodbo do 12. avgusta, da je pa bila tožena stranka po lastni krivdi že pred tem rokom, v istini nekako 1. julija, v zamudi.

(Konec prihodnjč.)



Dopis.

Preskrba soli v Sloveniji. Iz trgovskih krogov smo glede oskrbe Slovenije s soljo prejeli sledeči dopis: V naši javnosti se čujejo vedno ostrejšje pritožbe proti načinu, kako preskrbuje monopolna uprava Slovenije s soljo. Pri nas je redno na zalogi le morska sol, ki pa tudi ni vedno prvovrstna. A še s to soljo zaloga v Ljubljani tekom letošnjega leta ni bila vedno preskrbljena. Trebalo je ponovnih intervencij Zbornice za trgovino, industrijo in obrt v Ljubljani, da je dobila Slovenija neobhodno potrebne množine. — Stojimo tik pred časom, ko bo poraba soli zaradi konserviranja mesa itd. izdatno narasla. Zato smatramo za potrebno, da upravo monopolov že sedaj opozarjamo, da ne pozabi pri razdelitvi soli tudi Slovenije in stremi za tem, da bode zaloga v Sloveniji vedno zadostna. Polččaj v trgovini je danes tako neugoden, da trgovcu nikakor ne kaže, da bi se za mesece zalagal z blagom, kateri koncem koncev donša tako malenkosten dobiček, da komaj krije režijske stroške, ako še tega dobička ne kompenzirajo bančne obresti. Zato je potrebno, da ima skladišče v Ljubljani na zalogi take množine, da bo posameznim trgovcem vsak čas mogoče se preskrbeti s soljo in da jim ne bo treba nabavljati zalog, ki bi absorbirale izdaten del njihovega obratnega kapitala za sicer malo lukrativen, a tem bolj potreben predmet. — Ob tej priliki moramo odločno zahtevati, da se ljubljansko skladišče oskrbi tudi s kameneno soljo iz Kreke, ne pa edino z inozemsko morsko soljo. Zakaj naj bi bila kamenena sol iz Kreke monopol gotovih spekulativcev, katerim naj plačujemo masne dobičke, ako jo hočemo dobiti. V Sloveniji je bila od nekdanj v prometu kamenena sol, ki se še danes, dasi je dražja nego morska sol, veliko zahteva od strani odjemalcev. Prosimo inšpektorat v Zagrebu, da pokaže dobro voljo in tudi nam nakaže sol iz Kreke, da nam ne bo treba hoditi po njo v Zagreb in Varaždin.

Trgovina.

Izvoz vina v Avstrijo. Ministrstvo poljeprivrede i voda, odeljenje za agrarno politiko in kooperacije mi je doposlalo odlok z dne 12. oktobra 1925, broj 37.105-VI sledeče vsebine: »Po novi trgovski pogodbi, sklenjeni med našo kraljevino in avstrijsko republiko, ki je bila pred mesecem podpisana na Dunaju in ki je deloma stopila avtonomnim potom v veljavo, je Avstrija docela ukinila prepoved vina iz naše kraljevine. Od sedaj naprej se more naše vino uvažati v Avstrijo; dovoljenja za uvoz izdaja avstrijsko ministrstvo trgovine in industrije ali ustanove, katere bo ono z izdavanjem uvoznih dovoljenj pooblastilo. Naše ministrstvo bo zahtevalo od avstrijske vlade tozadavne podatke in jih bo dalo naši javnosti na znanje. Carina na

vino znaša 20 zlatih kron, do izžerpanja kontingenta od 40.000 hl belega in 40.000 hl črnega vina. Za vino, izvoženo nad ta kontingent, se plača carina od 60 avstrijskih zlatih kron, t. j. za vino izpod 13% (prostornih) alkohola. Evidenco o izžerpanju kontingenta bo vodila avstrijska carina. Razdelitve kontingenta za sedaj ne bo, t. j. prepušča se izvoznikarjem trgovcem, da v mejah kontingenta izvažajo vino. Trgovci in izvoznikarji v mariborski oblasti smejo participirati na omenjenem kontingentu po znižani carinski tarifi. Dajem to zanimancem na znanje s pripombo, da obenem predlagam kmetijskemu ministrstvu, naj se vodi v interesu našega vinogradništva evidenca izvoza vina tudi z naše strani. Veliki župan. Zanj dvorni svetnik dr. Stare, s. r. c.

Dobro znana tvrdka M. Ambrožič in drug, manufakturna trgovina na veliko v Ljubljani na Starem trgu, se je preselila na Dunajsko cesto št. 28. Glej tozadavni današnji oglas.

Za izvoznike mesa. Večji uvoznik živine v Barceloni želi telegrafične ponudbe za dobavo večjih količin goveda in prašičev. Naslov dobijo zainteresirani v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Naš izvoz v III. četrtletju t. l. V III. četrtletju t. l. se je iz naše države izvozilo 1.084.486 ton blaga v vrednosti 2.199.554.404 Din. Večino blaga smo izvozili v naše sosedne države, in sicer v Italijo za 528.207.984 Din (24,02%), v Avstrijo za 461.957.627 Din (21%), v Rumunijo za 357.491.981 Din (15,34%) in na Grško za 182.709.217 Din (8,31%), skupaj za 1.510.366.809 Din, to je 68,67 odst. Znatne množine smo izvozili tudi na Češkoslovaško (za 166 milj. = 7,55 odst.), v Nemčijo (za 142 milj. = 6,49%), v Švico (za 95 milj. = 4,35%), na Madžarsko (za 95 milj. = 4,35%), na Francosko (za 57 milj. = 2,58%) in na Poljsko (za 46 milj. = 2,1%). V naštetih 10 držav smo izvozili za 2.113.462.161 Din blaga ali 96,00% celotnega izvoza. Za preko enega milijona vrednosti blaga smo izvozili še v nastopne države: v Anglijo (18 milj. = 0,83%), v Egipt (14 milj. = 0,64%), na Tursko (11 milj. = 0,54%), v Ameriko (8 milj. = 0,38%), v Belgijo (4,7 milj. = 0,22%), v Albanijo (4,2 milj. = 0,20%), v Alžir (3,8 milj. = 0,17%), na Bolgarsko (3,7 milj. = 0,17%), v Argentino (2,9 milj. = 0,14%), na Holandsko (2,9 milj. = 0,13 odst.), v Sirijo (2,3 milj. = 0,11%), v Maroko (1,7 milj. = 0,08%) in v Tunis (1,1 milj. = 0,06%).

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev **Peter Kozina & K.** Tržie razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljše kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podružnici **Ljubljana na Bregu 20.**

Uvozna prepoved za luksuzne predmete na Bolgarsko se ukine. Po poročilih iz Sofije, sprejme sobranje te dni zakon, s katerim se ukine prepoved uvažati luksuzno blago na Bolgarsko. Zakon stopi po vsej priliki še pred 15. t. m. v veljavo.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. Narodna banka je imela po stanju dne 31. oktobra t. l. v obtoku za 6157,9 milj. dinarjev bankovcev. Obtok se je izza dne 22. oktobra 1925 zvišal za 69,4 milj. Din.

Guverner češkoslovaške Narodne banke. Lidove Noviny javljajo, da bo imenovan višji ravnatelj praške mestne hranilnice dr. Vaclav Pospisil za guvernerja češkoslovaške Narodne banke.

Carina.

Carinski prejemki v I. in II. desetini meseca oktobra 1925. V I. desetini meseca oktobra t. l. se je pobralo v naši državi 75.602.531 Din (v II. desetini istega meseca 58.950.072 Din). Ti prejemki se razdele na centralne carinske blagajne: v Beogradu 21.210.962 Din (15 milj. 669.762 Din), v Zagrebu 15.249.194 Din (13.774.461 Din), v Dubrovniku 4.397.066 Din (4.213.814 Din), v Novem Sadu 14.918.736 Din (10.085.108 Din) v Splitu 3.313.002 Din (2.199.858 Din), v Ljubljani 5.483.634 Din (4.696.796 Din), v Mariboru 3.940.973 Din (3.404.221 Din), na Sušaku 1.463.338 Din (986.895 Din), v Skoplju 5.625.626 Din (3.919.157 Din).



ZLATOROG

Davki in takse.

Davčna obremenitev v Avstriji. Kljub izredni devalvaciji valute v povojni dobi je davčna obremenitev v Avstriji, kjer je znašala pred vojno 127% zlatih kron na prebivalca, narasla v povojni dobi na 133% zlatih kron. Najbolj vpliva na višino davčne obremenitve davek na poslovi promet, ki dosega 21 zlatih kron na prebivalca, dočim dosega povprečna obremenitev z dohodnino za 15 zlatih kron.

Promet.

Dostava naročenih praznih vagonov. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse zainteresirane, da se je stanje razpoložljivih praznih vagonov na progah v Sloveniji zadnje dni tako izboljšalo, da je bilo vozovno vodstvo ljubljanske direkcije v stanju kriti celokupno potrebo naročenih vagonov. Ker pa so naročila v zadnjem času zelo padla, je ostal še znaten del voznega parka, na primer v Savinjski dolini, neizkoriščen, ker je bilo na vseh postajah od Otiskega vrha do Zalca naročenih samo 8 vagonov. Interesentom je torej zopet nudena možnost eksporta lesa in drugih proizvodov v polnem obsegu.

Plačanje ležarine v zlatu in obračunavanje zlatega dinarja. G. minister saobračaja je določil, da se mora pri plačanju ležarine v zlatu računati za 1 zlati dinar vrednosti 12 papirnatih dinarjev in to brez ozira na spremembe tečaja. S tem se ukine prejšnja naredba, po kateri se je moral vzeti pri računanju ležarine za 1 zlati dinar za podlago vrednost švicarskega franka.

Podsekretariat za pomorstvo v ministrstvu saobračaja. V ministrstvu saobračaja se namerava ustanoviti tudi podsekretariat za pomorstvo. Ta ustanova bi imela namen centralizirati pomorski promet v naši državi in organizirati pomorsko bazo s sedežem v Splitu, kjer bi se naj zgradilo centralno pristanišče. Ravnotako se trdi, da bo naša vlada stopila v zvezo z velikim lastnikom parnikov Petrinovičem glede vzpostavitve paroplovne zveze med Jugoslavijo in Južno Ameriko.

Gibanje parnikov. Paroplovna družba »Oreania« naznanja: »Mrava« odpotoval 30. oktobra iz Rotterdam v Bari. »Jadler« odpotoval bo 7. t. m. iz Sibenika v Rotterdam. »Zora« odpotoval 5. t. m. iz Palermo v Genova na progi Las Palmas. »Sava« odpotoval bo iz Trsta 9. t. m. v Reko, Split in Sibenik. »Kostrena« odpotoval 5. t. m. iz Mogadora v Tenerifio in Las Palmas. »Sud« odpotoval 20. oktobra iz Methil v Trst. »Morava« odpotoval 4. t. m. iz Splita v Pirej. »Vladimir« v Splitu. »Diamant« odpotoval bo iz Trsta 9. t. m. v Sušak in Split zatem na progi Grške. — »Oreania«.

Velike avtomobilске tekme 1926. — Športna komisija Mednarodne avtomobilne zveze je na svoji prvi seji v Parizu odobrila predloženi načrt mednarodnega tekmovalnega reda. Določbe veljajo od 1. januarja 1926 naprej. Obenem je določila termine za teh pet velikih skušenj (Grandes Epreuves), ki pridejo v poštev za svetovno avtomobilno leto 1926: 30. maja: Veliko darilo Indije (Amerika). 27. junija: Grand prix (veliko darilo) Francoskega avtomobilnega kluba. 25. julija: Grand prix Evrope (San Sebastian na Španskem); tekmo priredi Kraljevi španski avtoklub. 2. avgusta: Veliko darilo Kraljevega angleškega avtokluba, dirkališče Brookland, 500 milj = 804,5 kilometrov. 3. septembra: Veliko darilo Italije (Monza pri Milanu). Od teh pet dirk so za mojstrstvo tri dirke obligatorne, med temi italijanska 3. septembra. Objavljen je tudi že športni koledar

Francoskega avtomobilnega kluba. Ker so nekatere tekme klasične in imena zmeraj beremo, bomo še to zapisali: 16. do 19. februarja: Pariz—Nizza. 21. do 28. februarja: Nizza. 4. do 8. aprila: Tour de France (po Franciji okoli). 11. aprila: gorska dirka Cateau—Thierry. 9. maja: Grand Prix Strassbourga. 12. in 13. junija: 24 urno dirkanje v Le Mans. 27. junija: Veliko darilo Francoskega avtokluba (Miramax). 1. do 15. avgusta: Veliko gorsko darilo (de la Montagne); priredi ga vodilni športni list L'Auto. 19. septembra: dirkanje po tlakovanih cestah.

Najugodnejši nakup

OBLEKE

Vam nudi

JOS. ROJINA, Ljubljana

RAZNO.

† **Ivan Elsbacher.** V Laškem je preminul v nedeljo ob pol 7. občeznani g. Ivan Elsbacher, stric zborničnega svetnika in veletrgovca g. Konrada Elsbacherja, lastnika znane trdnice »And. Elsbacher« v Laškem. Pokojnik je bil prejšnjemu lastniku in ustanovitelju trdnice pok. Andreju Elsbacherju skozi vrsto let neumoren sotrudnik, kasneje pa je bil samostojen trgovec v Kozjem. Poznan je bil kot narodni borec, vzoren delavec, ki ga je spoštoval vsak, kdor ga je poznal. Pokojnika ohranimo v častnem spominu! Preostalim naše iskreno sožalje!

Iz redakcije gospodarske mesečne »Revue économique et financière de Belgrade« je izšel kot priloga oktobrske številke »seznam večjih izvoznikov trdnice kraljevine SHS«. V seznamu ne najdemo niti ene naših trdnic. Ne vemo, po katerih kriterijih se je seznam sestavil, toda dejstvo, da ni v seznamu niti ene trdnice iz Slovenije, nam preočito kaže, da se ni navedlo naših trdnic vedoma in hote. Ne mogli bi namreč verjeti, da redakcija take revije ne bi poznala naših, vsaj največjih izvoznikov trdnic, odnosno, da bi ne vedela, kje ji je v svrhu sestave takega seznama iskati potrebnega materiala. Stvari bi sedaj, ko se je proti naši industriji in trgovini razvila uprav sistematična gonja s strani nekaterih časopisov, ne pripisovali toliko pomena, ako bi šlo za seznam, ki ga je izdala privatna oseba ali kako privatno podjetje, toda navedeni seznam je izdala revija, ki slovi za poloficijelno glasilo našega ministrstva financ, ki bi morala služiti naši gospodarski propagandi v inozemstvu in je v te svrhe tudi subvencionirana od države. K temu, da je taka revija zakrivila to — recimo — napako, ne smemo in ne moremo ostati indiferentni. **Netočen, nepopolen in pristransko sestavljen adresar more občutno škodovati ne samo Sloveniji, ampak celi državi, zato moramo proti takemu postopanju odločno protestirati.**

Zastopniki srbijskih zbornic pri ministrstvu financ. Predstavniki beogradske trgovine, industrijske in obrtniške zbornice, kakor tudi trgovske in industrijske zbornice v Skoplju so posetili g. ministra financ, kateremu so predali predstavko, v kateri zahtevajo, da se reši vprašanje zbornične doklade na način, kakor je to vprašanje urejeno pri prečasnih zbornicah. Gospod minister dr. Stojadinović je obljubil, da bo dal potrebne odredbe v nov zakon o proračunskih dvanajstinah.

Konferenca nasledstvenih držav. Dne 3. novembra t. l. so se nasledstvene države bivše avstro-ogrske monarhije se-

stale na konferenci v Pragi, na kateri razdele predvojne državne dolgove Avstrije in Ogrske. Od poteka konference je odvisno, kdaj se bodo začele izplačevati obresti obveznic fundiranega in nefundiranega avstrijskega in ogrskega državnega dolga. Vprašanje razdelitve bo jako težavno, je pa postalo zelo nujno, ker je od njega odvisna razjasnitev finančnih razmer posameznih nasledstvenih držav. O poteku konference bomo še poročali.

V zaščito slovenske industrije. Na seji odseka finančnega odbora dne 9. t. m. se je poslanec Pušenjak odločno zavzel za interese naše industrije in energično reagiral na izjave načelnika Saviča, da iz razlogov narodne obrambe ne sme obstojati tovarna v Mariboru in na meji, in poudarjal, da ne gre za vsako tovarno jemati ta razlog. V Sloveniji so tovarne potrebne, da morejo revni ljudje delati, da nekaj zaslužijo in da morejo plačati ogromne davke, ki jih vlada nalaga Sloveniji.

Varnostna pogodba balkanskih držav. Po poročilih iz Aten je grška vlada znova sprožila razpravo o varnostni pogodbi, ki naj bi jo sklenile balkanske države. Pangalos zelo izčrpno razpravlja o tem načrtu z grškim zunanjim ministrom. Po poročilih iz Pariza sta Anglija in Francija zelo naklonjeni takemu načrtu. Balkanske države naj bi prostovoljno in z dobro voljo sklenile tako pogodbo brez zunanjega pritiska velesil. Francoski zunanji minister Briand je med drugim tudi omenil, da je brezpogojno potrebno razgnati makedonske komitaše in če je to odvisno od padca bolgarske vlade, mora slediti tudi odstop vlade. Zunanji minister Briand se je dalje zelo pohvalno izrazil o korektnem zadržanju Jugoslavije v grško-bolgarskem sporu.

Nov material iz Nemčije. Te dni dosepe v sušsko luko nemški parnik, ki ima na krovu najraznovrstnejši železniški material, katerega dobi naša država od Nemčije na račun vojne škode. Med tem se nahaja mnogo telefonskega in telegrafskega materiala.

Pravilnik za nabavo na račun reparacij. Ministrstvo pravde je izdelalo nov pravilnik glede privatnih nabav na račun reparacij. Pravilnik se je vzel ponovno v pretres radi definitivne stilizacije. Pravilnik bo ta teden podpisan.

Razoroževanje Nemčije. Kakor javlja zastopnik Reuterjevega urada iz Koelna so napredki o razorožitvi Nemčije zelo zadovoljivi. Pododdelki medzvezniške vojaške komisije v Frankfurtu, Hamburgu in Vratislavi bodo s 1. decembrom ukinjeni.

Merjenje zemljišč v Srbiji. Merjenje v Srbiji v posameznih občinah ugodno napreduje. Dosedaj so izmerjena zemljišča v 136 občinah, dela se pa na vse močnejše načine pospešujejo, da bi bila gotova v doglednem času. Izdatno bo pripomogla k dovršitvi pred leti ustanovljena geometrska šola, ki bo izobrazila potrebno tehnično osebje za merjenje in evidenco katastra.

Državna borza dela v Mariboru. Od 1. do 7. nov. je bilo pri tej borzi dela 117 prostih mest prijavljenih, 202 osebi sta iskali službo, v 59. slučajih je borza posredovala uspešno in 17 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 7. novembra pa je bilo 6262 prostih mest prijavljenih, 9080 oseb je iskalo službo, v 2686 slučajih je borza posredovala uspešno in 634 oseb je odpotovalo.

Drobne vesti. Progo Bozen—Brenner so začeli pretvarjati v električno; leta 1927 bo elektrificirana vsa črta od Bozena do Kufsteina. — Trgovska zbornica za Južno Francijo je sprejela načrt za zgradbo predora pod Gibraltarsko oži-

no. Z železnico pod ožino bi bila dolga direktna zveza med Francijo in njenimi severoafriškimi kolonijami. Dolžina predora je preračunjena na 30 do 35 kilometrov, največja globina, v kateri bi se gradil, pa ne sme biti pod 400 m. — Med Rusijo in Nemčijo obratuje zračna družba »Deruluft« (De = deutsch, ru = russisch). V letošnjem septembru je prepeljala 19.000 kg tovarov, v lanskem 13.000, v predlanskem pa 9000. Tako gre zračni promet naprej. — V Belgijskem Kongo so otvorili zračno zvezo med mestoma Kušaša in Katanga; 1800 km je razdalja med njima. Vmes bo 25 stacij, za nabavo bencina in pa za razsvetljavo in svrhu nočnega prometa. Vozili bodo povečini zlato, demante in druge drage kamne. Torej zelo dragocena zračna črta. — Nemci so zgradili spet dva lepa moderna parnika; prvi je »Berlin«, drugi pa »Hamburg«. Lastnik prvega je Severonemški Lloyd, lastnik drugega pa Hapag, pred vojsko največja parobrodna družba sveta (črke besede Hapag so začetne črke sledeče dolge sestavljence: Hamburg-amerikanische-Paketfahrt-Aktien-Gesellschaft). »Berlin« vsebuje 15.000 ton a 2.83 m³, je 167 m dolga, 21 široka in gre do 9 metrov globoko v vodo; hitrost znaša 30 km na uro. Šest krovov ima; polnikov I. razreda 220, II. razreda 1618; skrbeli so zlasti za varnost; oprema je odlična, dostojna, mirna. Obratuje pa med Bremerhavenom in New Yorkom. »Hamburg« bo vozil tudi v New York, je 183 m dolg, 22 m širok, gre do 10 m v vodo, ton ima 21.000, prepelje 1300 popotnikov, vozi pa tudi s hitrostjo 30 kilometrov na uro. Zlasti so pazili na gradbo takih tankov, ki omejujejo guganje. Tudi če je morje še tako nemirno, se to na ladji prav malo čuti.

Maroko — zlata jama. O Francoskem Maroku beremo navadno tele številke: 570.000 kvadratnih kilometrov, 3.600.000 prebivalcev; glavno mesto Marakeš ima 140.000 prebivalcev, znani Fes samo 70.000, Casablanca 100.000 itd. Produkti: žito, živina, volna, laneno seme, gumi, nojeva peresa, olivno olje, sadje. — Znani nemški geograf Albrecht Wirth je pa izdal knjigo »Boj za Maroko«, ki nam pove še marsikaj drugega. Take stvari moramo vedeti, saj je maroško vprašanje danes med najbolj važnimi. Wirth pravi, da je število prebivalstva neznano in da ga cenijo od treh do dvajset milijonov. — Zadnja številka je pač zelo pretirana. — Casablanca raste prav po ameriško in šteje danes 250.000 ljudi (torej ne 100.000). Še manj vemo o bogastvu Maroka. Maroko je med najbolj bogatimi deželami sveta. Če se bo pridelovanje dvignilo na evropsko višino, bo postala ta dežela važen eksportni trg za žito. »Žito« se ti zdi kot pragozd. Naravnost bajno se nam zdi, da daje žito tisočeren sad. Še bolj važni so pa kovinski zemeljski zakladi, zlasti železo. Visoko nad železom se še fosfati, ki se rabijo za gnojilo. Cenijo jih, čeprav najbrž pretirano, na 150 milijard zlatih frankov. Poleg tega je Maroko bogat na svinec in bakru. Najvažnejši in najdragocenejši zaklad Maroka — in tu pride v poštev tudi Španski Maroko, 28.000 km², 750.000 prebivalcev; volna, usnje, kože, mandeljni, žito — je pa zlato. Malo smo doslej slišali o tem, zdi se pa, da je res tako. Veliko je onih, ki mislijo, da je uspešni boj Abd el Krima mogoč le vsled obilice zlata v ozemlju, ki ga je zasedel. Konec boja je itak jasno začrtan, saj se drugače končati ne more kakor z zmago Francozov in Špancev, a zelo značilen je ta boj. Ravno tak se nam zdi Abd el Krim kakor stari Jugurta, ki mu je tudi zlato služilo za podaljšanje boja, ki je bil že v bistvu brezuspešen.

Ljubljanska borza.

dne 9. novembra 1925.

Vrednote: Invest. pos. iz l. 1921 bl. 76; loter. drž. renta ul. dec. den. 313; zastavni listi Kranj. dež. banke den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranj. dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kred. banka den. 220; Merkantilna banka den. 100, bl. 104; Prva hrv. štedionica bl. 985; Kred. zavod den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in hišne den. 120; Združene papirnice Vevče den. 120, bl. 126; Nihag bl. 39; Stavbna družba den. 100, bl. 110; Šešir den. 145.

Blago: Trami 24/29, 13/16, 9 m. fco meja, 7 vag., den. 390, bl. 396, zaklj. 390; 100 m² hrastovih blodov, monte, bl. 480; jelovina,

600 m², fco nakl. post. bl. 225; Bukova drva, suha, fco nakl. post. den. 19, brzozavni drogi (smreka, jelka, bor), od 8—10 m, fco vag. nakl. post. Stajersko bl. 230; breza, od 10 do 30 cm, od 2.50—6 m, fco vag. nakl. post. Stajersko bl. 275; jelove deske, 18, 20, 24, 30, 35, 40, 45, 50 mm, 4 m, od 17 cm napr., III. konočno bl. 445, III. paralelno bl. 480, fco vag. nakl. post. Stajersko; remeljni, 4 m, od 40/40—120/120 mm, ostrorobi, fco vag. nakl. post. Stajersko bl. 520; ajda domača, par. slov. post., 1 vag., den. 270, bl. 270, zaklj. 270; prosa domača, fco prekm. post. bl. 215; koruza stara, par. Novi Sad bl. 172.50; koruza stara, fco sremška post. bl. 185; koruza umetno sušena, fco Vinkovci bl. 160; koruza umetno suha, par. Novi Sad bl. 152.50; oves, dvojnorošetani, fco slav. post. bl. 170; oves rešetani, fco Postojna tranz. den. 200, bl. 205; otrobi, drobni, par. Postojna bl. 170; fižol, beli, banat, v egal. vrečah, po 100 kg, b/n, par. Postojna bl. 280; fižol, rjavi, v egal. vrečah po 100 kg, b/n, par. Postojna bl. 260; fižol ribničan, fco Ljubljana den. 300; fižol prepečar, fco Ljubljana den. 300; fižol mandolon, fco Ljubljana den. 350; konopno seme, v vrečah, b/n, par. Postojna bl. 560; krompir, beli, lepi, fco prekm. post. den. 75; laneno olje, fco nakl. post., fco sod den. 1650, bl. 1750; laneno seme, fco nakl. post. den. 500, bl. 520; želod, fco nakl. post. bl. 180; ječice, fco nakl. post. den. 200; kostanj, divji, fco nakl. post. den. 50; seno sladko, stisnjeno, fco štaj. post. bl. 75; seno, polsladko, stisnjeno, fco štaj. post. bl. 60; slama, stisnjena, fco štaj. post. bl. 50.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. Kilogram govejega mesa 15 do 19, jezika 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter, ledic, možganov 18 do 19, loja 7.50 do 10 Din; telečjega mesa 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, svinjskega mesa 20 do 27.50, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 27.50, glave 7.50, parkljev 5, slanina 22.50 do 29, masti 30 do 31, šunke 35 do 37, prekajenega mesa 30 do 35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35 Din; koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, konjskega mesa 7 do 9, krakovskih in debrecinskih klobas 44, hrenovk, safalad, posebnih 35, svežih kranjskih 40, pol prekajenih kranjskih 32 do 40, suhih kranjskih 67, prekajene slanina 30 do 35. Piščanec 15 do 22, kokoš 25 do 30, petelin 35 do 45, raca 30 do 35, nepitana gos 60, pitana gos 80 do 100, domač jajec 15 do 30, divji zajec 25 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdna jerebica 25, kg srne 20 do 35, kg krpa 26 do 32.50, linja 25 do 35, ščuke 25 do 30, klina 12.50 do 15, mreže 17.50 do

20, pečenke 8 do 12.50. Liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 40, čajnega 50 do 55, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 8 do 10, eno jajce 1.75—2, kg bellega kruha 5.50, črnega in rženega 4.50. Liter starega vina 14—24, novega 11 do 14, čaša piva 3, vrček 4.25—4.50, steklenica 5—5.50, kg luksuznih jabolk 8, I. vrste 6, II. in III. 3—5, luksuznih hrušk 12, I. vrste 10, II. in III. 4—8, ena limona 0.75—1, kg fig 14, navadnega kostanja 5—7, maroni 10, orehov 10, luščenih orehov 35, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrušk 6—8, grozdja 10—16. Specerijsko blago: kg kave Portoriko 64 do 76, Santos 52—56, Rio 45—50, prazene kave I. vrste 80—92, II. 60—64, III. 52—56, kristalnega sladkorja 13, v kockah 15, kavne primesi 20, riža 8—10, liter namiznega olja 22, navadnega 20, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, kg soli 4.50, celega popra 38, mletega 42, paprika 32—52, testenin 10 do 12, pralnega luga 3.50, čaja 75. Mleviski izdelki: pšenična moka 00 5.25, 0 4.75, št. 1 4.50, št. 3 4, št. 6 3, kaše 7, ješprenja 7, ješprenjčka 10—13, otrobov 2.50, koruzne moke 3—4, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 6.50 do 7, ajdove moke 7—9, ržene moke 5 do 5.50. Zito: 1 q pšenice 310—315, rži 250—280, ječmena 230—250, ovs 220 do 260, prosa 300, koruze 240, ajde 330, fižola 360, graha 400, leče 600. Kurivo: 1 q premoga 40—46, 1 m² trdih drv 150 do 160, mehkih 100. Krma: 1 q sladkega sena 80, polsladkega 60, kislega 50, slame 50. Zelenjava: 1 kg endivije 8—9, motovilca 10—15, radiča 10—15, poznega zelja 0.50—0.75, rdečega zelja 3—4, kolerab 4—5, kolerab-podzemljice 0.75 do 1, špinata 7—8, paradižnikov 9—10, čebule 2.50—3, česna 15, krompirja 1.25 do 1.50, repe 0.75, kisle repe 2.50, korenja 0.75—4, peteršilja 4, zelenjave za juho 4, 1 kg zelja na debelo 40—50 par. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 7. novembra 1925.

Tržne cene v Celju (novembra). Govedina: V mesnicah I. vrste 19, II. vrste 17, III. 15. Na trgu: I. vrste 19, II. 17, III. 15, 1 kg vampov 15, pljuč 10, jeter 10. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 19, II. 17, jeter 18, pljuč 18. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 30, II. 25, pljuč 15, jeter 17, slanina I. 32, II. 29, šunke 35,

prekajeno meso I. 32, II. 30. Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 25, hrenovk 30, safalad 30, posebnih 25, svežih kranjskih 50, suhih kranjskih 55, brunšviških 15. Perutnina: 1 piščanec majhen 15, večji 20, kokoš 30—40, petelin 30—40, raca 35, gos 60, puran 75, domač zajec manjši 15, večji 20. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2.50—3, kisle smetane 15, 1 kg surovega masla 50, čajnega 64, masla 34, bohinskega sira 45, trapistnega 28—36, ementalkega 60, sirčka 14, eno jajce 1.75 Din.

Cene specerijskega blaga v Celju (1. novembra). 1 kg kave Portoriko 72, Santos 60, Rio 52, 1 kg prazene I. 84, II. 70, III. 60, sladkorja v kockah 15.50, riža I. 12, II. 6.50—10, 6 kg testenin I. 14, II. 11 Din.

Mleviski izdelki na trgu v Celju (1. novembra). 1 kg moke št. 00 4.70, št. 0 4.70, št. 2 4.30, št. 4 4, št. 6 3.40, št. 7 2.50, ržena moka 4, kaša 6, ješprenj 4.50, koruzni zdrob 3.50, pšenični 5.20, ajdova moka I. 6.40 Din.

Marihorski trg dne 7. novembra 1925. Mrzlo in deževno vreme je bilo vzrok, da tega dne trg ni bil dobro preskrbljen, pa tudi ne dobro obiskan. Bilo je sicer 54 slaninarejv na trgu, toda drugi kmetje so pa pripeljali samo 14 voz zeljnatih glav in drugih živil in tudi samo 5 voz sadja na trg. Slaninarji so prodajali svinjino po 20—30, slanina 25—30 in drob po 15—20 Din kg, domači mesarji pa so prodajali govedino po 10—15, teletino 15—19, svinjino 20, svinjske ribe 30, klobase 35—40, prekajeno meso 30 do 40, gnjat 40—50 in drob 8—18 Din. Perutnine je bilo samo okoli 400 komadov. Cene so bile velikim piščancem 40—75 Din par, kokošim 30—60, racam, gosim in puranom 50—120, domačim zajcem 10—50, belgijskim 60 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice: Krompir 3.50—5 Din metak (7 in pol kg) oziroma 1.50—2 Din kg, solata 1.25—2.50, glavna solata in endivija 1—2.50 Din komad, repinca 1 Din kupček, fižol 2—3.50 Din liter, paradižniki 1.50—3 Din kg, kisle zelje 3 do 3.50, kisle repe 2, maslo 46—50, kuhano 50—60, mleko 2.50—3, smetana 12—14, maslino olje 30—40, bučno olje 28—32 Din liter, jajca 1.50—2 Din komad, trapistovski sir 25, ovčji sir 20 Din kilogram, sirček 1—8 Din hlebeček: ja-

bolka 3—6, hruške 4—12, grozdje 4—10, breskve 5—8 Din kg, fige 6—8 Din več, limone 1—1.75, kokosovi orehi 15 Din komad. Lončene in lesene robe je bilo to pot analo na trgu in se je prodajala po 5—50 Din komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 4. t. m. so kmetje pripeljali 4 vozove sena, 1 voz olave in 3 vozove slame na trg. Cene so bile senu 50—70, otavi 65 in slami 37.50—40 Din za 100 kg, slama se je prodajala tudi po 1.75 Din za snop. V soboto 7. t. m. pa kmetje radi deževnega vremena niso pripeljali ne slame ne sena na trg.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. novembra t. l. ponudbe za dobavo 3000 m² stuka turnega trstja, do 17. novembra t. l. ponudbe za dobavo 1040 kom. mehke litine ter za dobavo 11 kom. Lutzovih peči. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. Vršile se bodo naselndnje ofertalne licitacije. Dne 16. novembra t. l. pri direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave gumijevih cevi; do 24. novembra t. l. glede dobave materiala za gornji stroj; do 26. novembra t. l. glede dobave 20.800 kom. volnenih blazin za lokomotive, tenderje in vagona. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. novembra t. l. ponudbe za dobavo 6000 listov za ploščo za poliranje ter za dobavo 400 kg pločva (gobovca); do 17. novembra t. l. ponudbe za dobavo 2000 kom. bakrenih zakovic in 38.000 komadov vijakov iz medenine, za dobavo 700 kg bakrenih cevi, za dobavo raznih peči, dimnih cevi in kolen, za dobavo azbestnih vrvi; do 20. novembra t. l. za dobavo 3300 kg medenih drog, za dobavo 2900 kom. prašnic, za dobavo grafitnih topilnih loncev ter za dobavo 12.000 kom. obročkov iz medenine. Predmetni pogoji so interesentom pri ekonomskem odelenju te direkcije na vpogled. — Dne 23. novembra t. l. se bo vršila pri ekonomskem odseku odelenja za mornarico v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 200.000 kg krusne moke.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Pozor! Preselitev!

Manufakturna trgovina na veliko

M. AMBROŽIČ & DRUG

vljudno obveščava svoje cenj. odjemalce, da sva preselila s 7. novembrom 1925 svojo trgovino s Starega trga št. 3 v svoje nove poslovne prostore

na Dunajski cesti šte. 28

(Postajališče električne železnice pred kavarno Evropa).

Z združitvijo svojih dosedaj deljenih skladišč nama bo mogoče v novih poslovnih prostorih vršiti še z večjo točnostjo in skrbnostjo želje in naročila svojih cenj. odjemalcev. Zahvaljujeva se za doslej izkazano zaupanje in naklonjenost ter prosiva, da nama ohranite to tudi v bodoče. — M. Ambrožič & drug.

TISKARNA MERKUR

TRG-IND. D. D.

se priporoča cenj. tiskam in društvom za naročila

KOLEDARJEV

-- ZA LETO 1926 --

v vsakovrstni obliki, eno-, dvo- ali večbarvni tisk.

L-J-U-B-L-J-A-N-A

SIMON GREGORČIČEVA ULICA

TELEFON 552

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam:

"GROM"

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantnimi pogoji.



Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Telefon interurban

št. 454

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Trgovci! Pri tvrdki Obrtniki!

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

dobite vse potrebščine za šivilje, krojače in sedlarje

na veliko in malo

po najnižji dnevni ceni.

KJE SE

KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana



blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najbolji šivalni stroj za rodbinsko ali

poslovno rabo, svetovno znanih znamk

Gräner - Adler - Phoenix.

Istotam posamezne dele za stroje in ko-

lezo, igle, olje, jernica, posvahnika.

Pozor! Rezonja na stroji brezplačno!

Večletna garancija! Na veliko!

- Oglašajte v „Trgovskem listu“! -